

Klein Peerke Taxandriamuseum

Klein Peerke was een boom van een kerel met een lengte van 2,18 of zelfs meer, een schouderomvang van 65,5cm, handen van 22 cm lang en 16 cm breed, en een voetmaat van 33,5 cm. Hij woog 176 kg.

De gemiddelde medemens was toen iets meer dan 1,60 m groot. Peerke was een tijdgenoot van Filip Jaak Brepols, de belangrijke Turnhoutse industrieel, die 1,68 m groot was. Beiden hebben elkaar gekend.

Petrus van Gorp werd geboren op 5 juni 1809 te Ravels. Toen Peerken 7 jaar was verhuisde het gezin naar Turnhout, waar het een armzalige hoeve "den Diepe" huurde op de Kastelein.

Vanuit Turnhout begon Peerke's publieke leven. Hij toonde zich overal als een menselijk curiosum door zijn grootte en zijn kracht. Zijn roem bereikte Brussel waar hij in 1835 logeerde in de afspanning "Keulen". Er was echter geen beddenbak groot genoeg en men bereidde een speciaal bed op de vloer van zijn kamer.

De firma Brepols en Dierckx-zoon richtte op 14 december 1835 een luisterrijk bal in in onze stad. Klein Peerke, die al door de straten van Antwerpen en Brussel gestapt was, fungeerde als speciale gast. Op het bal danste en sprong hij dat het een lieve lust was, tot hij zijn hoofd tegen een balk stootte.

In de herfst van 1837 was de onvergetelijke reus van Turnhout opnieuw in Brussel, samen met de dwerg Mathieu Gullia. Daarna vertrok hij naar Londen en Parijs. In Londen kreeg hij concurrentie van John Murphy, waarvan gezegd werd dat hij liefst 2,55 m mat. In Parijs trad hij op in het "Cirque Olympique" in het stuk "David en Goliath". De diligence die hem naar de lichtstad vervoerde, was te klein zodat hij liggend op het dak reisde.

Peerke bleef optreden. In 1840 bewonderden dichte drommen Antwerpenaars hem in de herberg "Au cheval de Bronze" op de Eiermarkt waar hij enkele dagen verbleef. "Dezen man verdiend waerlyk den naem van Reus;... hy is niet dik, doch wel gemaekt; zyne handen zijn buytengewoon groot... hy is 27 jaren oud, en ziet er een braef kind uyt."

In april adverteerde men te Brussel dat in het hotel der Messageries Klein Peerke te zien was voor 50 centiemmen. Op 16 augustus 1840 ging hij een driejaarlijkse verbintenis aan om de voornaamste steden van Europa af te reizen. Zijn broeder Gieri, die 12 jaar jonger was, trok mee op tournee. Samen reisden zij van kermis naar kermis. Peerke toonde zijn kracht en Gieri voerde het woord. Ovaties vielen hen te beurt en ze brachten hopen geld mee naar huis.

In de nazomer van 1842 keerde Peerke ziek van Amsterdam terug naar Turnhout. Hij stierf, voorzien van de H. Sacramenten, op 5 september 1842, slechts 33 jaar oud. Van over de dood beloerde hem het gevaar van een "cabinet anatomique" waar hij zou figuren tussen het skelet van de moordenaar van Kleber en dat van de "Venus Hottentotte" en waar men zijn geraamte zou tentoonstellen zodat geleerden van alle windstreken - bril op de neus - zouden komen meten, vergelijken en discussiëren.

Slechts drie persoonlijke gedenkenissen zijn er van Peerke overgebleven: een paar klompen, een tekening van zijn rechterhand en -voet, in 1839 gemaakt door Volders, en een afgietsel van zijn hand. Die voorwerpen berusten bij TRAM 41, afdeling Taxandria. De faam van Peerke bleef groot. In 1871 of 1872 kwam een Italiaanse reuzin in Turnhout waar ze verbleef in de "Nieuwen Casino" op de hoek van de Renier Sniedersstraat en de Sint-Antoniusstraat. Ze bezocht in vrome herinnering de familie en de plaatsen waar Peerke verbleef.

Peerke werd begraven als een gewone Turnhoutenaar, alhoewel... Tijdens zijn begrafenis liep heel Turnhout uit. De lijkstaf was te lang om door de voordeur naar buiten te worden gedragen en paste niet op de berrie van de lijkdragers. Ze werd dan schuin op een hooiwagen gezet zodat hij, die in vele Europese hoofdsteden een attractie was geweest, in Turnhout voor een grote menigte ter aarde werd besteld met zijn hoofd naast het achterste van een boerenpaard.

Meer Kempens had niet gekund. En wat we eventueel aan belangrijke zaken over Petrus Van Gorp zijn vergeten te vertellen: dat weten alleen God enklein Peerke.

Foto : Bram Luyts

Tekst : Harry De Kok

Turnhoutse Route voor Archief en Musea

Technische gegevens :

Locatie: Taxandriamuseum - TRAM 41
Datering: 19de eeuw
Afmetingen: -hoogte: 17 cm
 -breedte: vooraan 15 cm, achteraan 12 cm
 -totale lengte: 42 cm
Materiaal: iepenhout

Literatuur :

- J.Nuyts, Klein Peerken, Taxandria VII (1935), p.68-75
- R.van Passen, De reus van Turnhout in de Antwerpse pers, Taxandria LVII (1985), p.343-352

.....
Het object van de maand is een initiatief van TRAM 41. De objectfiche van dit of van een ander object kan steeds geraadpleegd worden op onze website (www.tram41.be, doorklikken naar Object van de Maand)
Op deze website vindt u ook meer informatie over TRAM 41 en zijn verschillende componenten.
.....

Contact: TRAM 41, Stadhuis - Erfgoedhuis, Grote Markt 1, 2300 Turnhout

Tel: +32 (0) 14 44 33 98 • tram41@turnhout.be • www.tram41.be

v.u.: Marcel Hendrickx, Nachtegalenstraat 11, 2300 Turnhout, 014/ 44 33 11

